

Umut Ölçeği'nin (UÖ) Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Öğr. Gör. Seda ARIĞ*

Biruni Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Gelişimi Bölümü,
İstanbul / Türkiye, sarig@biruni.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7919-5175

Doç. Dr. Bülent ALCI

Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü,
İstanbul / Türkiye, balci@yildiz.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4720-3855

Öz

Bu çalışmanın amacı Dr. Abler ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş olan Umut Ölçeği'ni Türkçe'ye kazandırmaktır. Bu amaç doğrultusunda Umut Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması yapılmış ve ölçeğin geçerlik güvenirlik analizleri yapılmıştır. Araştırmaya İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören 388 (213 kadın, 175 erkek) öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaş aralığı 18-37'dir. Ölçeğin psikometrik özellikleri, iç tutarlık, madde analizi, açımlayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi ve ölçüt bağıntılı geçerlik yöntemleriyle incelenmiştir. Faktör analizi sonucu Türk örnekleme de ölçeğin tek faktörlü yapısını koruduğu sonucuna ulaşılmıştır. İç tutarlık katsayısı ölçeğin bütünü için .89 olarak bulunmuştur. Ölçüt bağıntılı geçerlikte ise ölçeğin Sürekli Umut Ölçeği, Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği ve Beck Umutsuzluk Ölçeği ile ilişkisine bakılmış ve aralarında sırası ile .42, .43 ve -.52 oranında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular Umut Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Umut; Geçerlik; Güvenirlik; Doğrulayıcı faktör analizi; Ölçek.

* Sorumlu Yazar. Tel: +90 533 552 66 34 | Araştırma Makalesi.

Makale Tarih Bilgisi. Gönderim: 09.06.2022, Kabul: 26.07.2023, Basım: Aralık, 2024

Adaptation of Hope Scale Into Turkish: Validity and Reliability Study

Abstract

The aim of this study is to translate the Hope Scale, which was developed by Dr. Abler et al., into Turkish. For this purpose, the Turkish adaptation of the Hope Scale was made and the validity and reliability analyzes of the scale were made. 388 (213 female 175 male) students studying at various faculties of a foundation university in Istanbul participated in the research. The age range of the participants is 18-37. The psychometric properties of the scale were examined using internal consistency, item analysis, exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis and criterion-related validity methods. As a result of the factor analysis, it was concluded that the scale preserved its single factor structure in the Turkish sample as well. The internal consistency coefficient was found to be .89 for the whole scale. In criterion-related validity, the relationship of the scale with the Continuous Hope Scale, the Brief Resilience Scale and Beck Hopelessness Scale was examined and it was determined that there was a correlation of .42, .43 and -.52 between them, respectively. The findings showed that the Hope Scale is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: Hope; Validity; Reliability; Confirmatory factor analysis; Scale.

Extended Summary

It is seen that the first studies on the concept of hope started in the 17th century. It is possible to say that this concept was first discussed by philosophers and they were divided into two about it (Sarı, 2011). For example, according to Plato, there is pleasure in hope, and for thinkers, pleasure is not very beneficial to the person. According to Aristotle, the reason why hope is bad is because it can be deceptive and he thinks that it should be handled carefully. While Aristotle also explained the concept of hope as positive and negative expectations, he used the concept of hopeful when describing something beautiful about the future (Gravlee, 2000). This can be a sign that shows us that hope has a beautiful side, that it feels good.

The concept of hope was first discussed in psychology in the 1960s. The concept of hope, which positive psychology deals with by associating it with mental health and psychological resilience, has appeared in the literature in many different ways since this date. Hope for Snyder, who we can say that

he put forward the first theory about hope; it is a cognitive structure that enables the emergence of sufficient motivation to reveal the optional goal clearly, to make the necessary plan to achieve this goal and to follow this plan to reach the goal fully (Snyder et al., 1991). For Bloch, hope is the most important emotion, providing a relaxing effect on one's future expectations (Bloch, 2007). According to Roberts and Robins, hope is a basic life purpose (Roberts and Robins, 2000). According to Padilla-Walker et al., hope, which they consider as one of the dimensions of psychological resilience, is a structure related to mental and physical health, which can protect the person from being psychologically harmed by removing the urge to focus on possible negative situations (Padilla-Walker, Hardy and Christensen, 2011). According to Averill, Catlin and Chon, hope is an emotion that is driven by the cognitive processes of the person and also affected by environmental factors (Snyder, 1995). As can be seen in these explanations, hope in studies in the field of psychology on the concept of hope is considered as pure good, unlike philosophers. However, unlike these explanations, Snyder also focused on the concept of “false hope”, which is a concept other than hope. False hope, Snyder says, is when a person sets goals that are unsuitable for him, and sets out weak strategies to achieve those goals and acts accordingly. According to Snyder and others, in such a situation, the person goes after something unreal, and as a result, this situation causes the person not to reach the goal he set, and the disappointment he experiences harms his psychological well-being (Snyder et al., 2002). With this concept of “false hope”, Snyder actually freed the concept of hope from the bad burdens placed on it.

Measuring the level of hope will be necessary for future studies on hope. When we look at the literature, it is possible to come across scales prepared to reveal the level of hope. Examples of scales adapted from the foreign literature to the domestic literature and adapted to the concept of hope are as follows; Developed by Snyder et al. (1997), the Turkish version of the Children's Hope Scale (CSS) consists of 6 items and two sub-dimensions: “pathways” and “agency”. The odd-numbered items in the scale constitute the goal motivation dimension, and the even-numbered items constitute the way of reaching the goal dimension. The Hopelessness Scale DSM-III-R, which was prepared by Beck to determine hopelessness, consists of 11 correct 9 wrong, a total of 20 propositions. The scale is self-answered. 1 point is given for each compatible answer to the key and 0 point is given for each incompatible answer. The arithmetic total obtained was accepted as “Hopelessness score”.

Some of the propositions express the feelings about the future, some of them express the loss of motivation and the other part of the expectations from the future. These propositions consist of emotional, motivational and cognitive factors. The Hope Center Ostomy Quality of Life Scale was developed to be used to evaluate the quality of life of patients with ostomy. It contains items on determining the level at which the quality of life of patients with ostomy is affected in physical, psychological, social and spiritual areas. In order to determine the continuous hope levels of individuals, C.R. The “Continuous Hope Scale” (SPS), developed by Snyder et al. (1991) and administered to individuals aged 15 and over, was used. In the scale consisting of twelve items, there are four items each related to the Alternative Ways Thought and Acting Thinking dimensions of hope. One of these items is for the past, two for the present and one for the future. The other four items consist of filler statements. The Integrative Hope Scale is a twenty-four-item scale consisting of four factors including trust/belief, lack of perspective, positive future orientation, and social relationships/individual value sub-dimensions.

Purpose

It is very necessary to quantitatively put forward the concept of hope, which has such an important place in reaching one's goals, and which can be considered as the most important skill in surviving and not being satisfied with it, in making life better, in order for this skill to be handled scientifically and necessary studies can be carried out. Accordingly, the aim of this study is to provide a short, reliable and easy-to-apply new Hope Scale to the domestic literature.

Method

The Turkish adaptation of the Hope Scale was made and the validity and reliability analyzes of the scale were made. 388 (213 female 175 male) students studying at various faculties of a foundation university in Istanbul participated in the research. The age range of the participants is 18-37. During the adaptation phase of the scale, Dr. Laurie Abler, who developed the original scale, was first contacted and the necessary permission was obtained for the adaptation by studying university students. Later, translation assistance was obtained from the English Language Teaching faculty members of the Faculty of Education, Department of Foreign Languages Education for the adaptation from the English language to Turkish. The items translated from English to

Turkish by 3 field experts were evaluated with the faculty of Educational Sciences and psychological counseling and guidance, and the items that were thought to best express each item were determined. In order to determine the intelligibility of the obtained Turkish scale items, together with the English version, they were applied to 39 3rd grade students of English Language Teaching. The results obtained from these data were analyzed by correlation analysis. Then, the scale data were applied face to face to 349 students and with these data, exploratory factor analysis-EFA, confirmatory factor analysis-CFA and item analysis were performed to reveal the construct validity of the scale. In addition, for the validity of similar scales, the Hope Scale, the Continuous Hope Scale, the Brief Psychological Resilience Scale, and the Beck Hopelessness Scale, which were adapted in this study, were applied face-to-face to 51 students, and the relationship between the other scales and the Hope Scale was examined by correlation analysis. The reliability of the scale was checked with internal consistency (Cronbach alpha). Statistical analyzes in the research were made with SPSS and Lisrel programs.

Results

As a result of the factor analysis, it was concluded that the scale preserved its single factor structure in the Turkish sample as well. The internal consistency coefficient was found to be .89 for the whole scale. In criterion-related validity, the relationship of the scale with the Continuous Hope Scale, the Brief Resilience Scale and Beck Hopelessness Scale was examined and it was determined that there was a correlation of .42, .43 and .-52 between them, respectively. The findings showed that the Hope Scale is a valid and reliable measurement tool on Turkish adults.

Discussion

In the changing world order, natural disasters such as epidemics, earthquakes, forest fires, floods, economic crisis, war and similar events that will negatively affect human psychology have increased considerably. These negativities significantly reduce the hope level of people towards life and this situation emerges in the form of significant psychological weaknesses in people. For this reason, studies on hope are more important today. In this study, the psychometric properties of the Hope Scale (HS), which was developed by Abler et al. (2018) to measure the hope level of individuals, were examined on the data obtained from a sample of Turkish university students. First of all, in order to ensure the linguistic validity of the scale, the Turkish version and

the English version, which were translated by field experts, were applied simultaneously and the correlation between them was examined. Confirmatory factor analysis (CFA) and exploratory factor analysis (EFA) were performed to examine the construct validity of the scale. In order to measure the criterion-dependent validity of the scale, its correlation with the “Continuous Hope Scale”, the “Brief Resilience Scale” and the “Beck Hopelessness Scale” was examined. Internal consistency (Cronbach alpha) method was used to calculate the reliability of the TS.

After the language validity was established, exploratory factor analysis (EFA) was conducted to examine the construct validity of the scale. According to the results obtained, a single factor structure was determined similar to the original scale. The factor loads of the scale items show different values between .47 and .83. CFA was conducted to determine whether the factor structure of the original form could be confirmed in a sample of Turkish university students. As a result of the analysis, it was revealed that the model showed a sufficient level of adaptation in Turkish university students as well. The scale values obtained show that the model is compatible. Accordingly, when the CFA results of this scale are examined, it will be possible to say that the results are acceptable and provide the necessary construct validity.

In order to determine the criterion-related validity of ARS, the correlation between NTS and KPSS was examined. The Continuous Hope Scale measures the hope level of individuals, such as LO, towards life. As a result of the correlation analysis, a positive relationship was found between NTS and OA. The result obtained supports this expectation, and according to this result, as the scores obtained from the NTS increase, the scores obtained from the IL increase or the scores from the two scales decrease in parallel with its full course. When the relationship between RS and KPSS is examined, it is seen that there is a positive and significant relationship between the two scales. Psychological resilience is an individual's ability to cope with the difficulties of life, and it is stated that hope is an important factor in coping with the difficulties encountered in life (Oktan, 2012). When hope is considered, it can be said that individuals with high hope levels are more likely to adapt to changing conditions and overcome the obstacles they encounter in life, compared to individuals with low hope levels. Unlike individuals who have learned about helplessness, hopeful youth tend to deal with difficulties. According to them,

obstacles are considered temporary and insurmountable (Martinek and Hellison, 1997). Accordingly, it was expected that there is a positive relationship between psychological resilience and hope. It is seen that the correlation result is in the same direction as this expectation. Beck Hopelessness Scale, on the other hand, is a measurement tool that measures the hopelessness level of individuals. It shows an opposite feature with the Hope Scale adapted in this study. It was seen that the relationship between the two scales was also in the opposite direction and a result suitable for the nature of the study was obtained. In general, when all the results regarding validity are considered, it can be said that the scale has a high level of validity.

In addition, it can be said that the internal consistency coefficient, which is checked for the reliability of the TS, is also sufficient. These results for the reliability of OA indicate that the scale is sufficiently reliable.

The original scale developed by Abler et al. and its Turkish adaptation gave us consistent results in our study. In both studies, the scale has a single factor structure and is a measurement tool consisting of 12 items. Abler et al. conducted a validation study of the original scale on a sample of young women from a disadvantaged group, Rural South Africa, in an environment with a high HIV prevalence. In this study, the adaptation of the scale was made in the sample of Turkish university students and according to the results, it was concluded that the scale is a valid and reliable scale on a normal sample.

Conclusion

The OA is a practical self-report scale that is easy to administer and assess. In this study, which was conducted to examine the psychometric properties of the Hope Scale applied to Turkish university students, similar results were obtained with the results of the original scale. When the results of the exploratory and confirmatory factor analyzes were examined, it was seen that the scale was parallel with its original form in terms of construct validity. When the reliability studies are examined, it will be possible to say that the scale has a high level of reliability. As a result, the findings obtained as a result of the validity and reliability study of BS, which was carried out on a sample of Turkish university students, revealed that the scale had a sufficient level of validity and reliability in measuring hope.

Giriş

Umut kavramı ile ilgili ilk çalışmaların 17. yüzyılda başladığı görülmektedir. Bu kavramı ilk olarak filozofların ele aldığı ve bununla ilgili ikiye ayrıldıklarını söylemek mümkündür (Sarı, 2011). Örneğin Platon'a göre umudun içinde haz vardır ve düşünürler için haz kişiye pek de faydalı olmamaktadır. Aristoteles'e göre umudun kötü olmasının sebebi ise aldatıcı olabilmesinden kaynaklanır ve dikkatli ele alınması gerektiğini düşünür. Aristoteles aynı zamanda umut kavramını, olumlu ve olumsuz beklentiler olarak açıklarken, gelecekle ilgili güzel bir şeyi anlatırken umutlu kavramını kullanmıştır (Gravlee, 2000). Bu bize umudun güzel bir tarafı olduğunu, iyi hissettirdiğini gösteren bir işaret olabilir.

Umut kavramı psikoloji içerisinde ise ilk olarak 1960'lı yıllarda ele alınmaya başlanmıştır. Pozitif psikolojinin ruh sağlığı ve psikolojik dayanıklılık ile ilişkilendirerek ele aldığı umut kavramı bu tarihten itibaren pek çok farklı şekilde alanyazında karşımıza çıkmaktadır. Umut ile ilgili ilk kuramı ortaya koyduğunu söyleyebileceğimiz Snyder için umut; isteğe bağlı olarak ortaya çıkan hedefi açık ve net bir şekilde ortaya koymak, bu hedefe ulaşmak için gereken planın yapılabilmesi ve bu planı takip ederek hedefe tam olarak ulaşmak için yeterli motivasyonun ortaya çıkmasını sağlayan bilişsel bir yapıdır (Snyder ve ark., 1991). Bloch için umut, kişi için gelecek beklentilerinde rahatlatıcı bir etki sağlayan, en önemli duygudur (Bloch, 2007). Roberts ve Robins' e göre ise umut temel bir yaşam amacıdır (Roberts ve Robins, 2000). Padilla-Walker ve arkadaşlarına göre de psikolojik sağlamlığın boyutlarından biri olarak ele aldıkları umut, ruhsal ve fiziksel sağlıkla ilişkili, kişiyi gerçekleştirmeye ihtimali olan olumsuz durumlara odaklanma dürtüsünden uzaklaştırarak, psikolojik olarak zarar görmekten koruyabilen bir yapıdır (Padilla-Walker, Hardy ve Christensen, 2011). Averill, Catlin ve Chon'a göre umut ise kişinin bilişsel süreçleri tarafından yönlendirilen ve bunun yanında çevresel faktörler tarafından da etkilenen bir duygudur (Snyder, 1995). Bu açıklamalarda görüldüğü gibi umut kavramı üzerinde psikoloji alanında yapılan çalışmalarda umut, filozoflardan farklı olarak salt iyi olarak ele alınmaktadır. Ancak Snyder bu açıklamalardan farklı olarak umut dışında bir kavram olan "sahte umut" kavramı üzerinde de durmuştur. Sahte umut için Snyder, bir kişinin kendisine uygun olmayan hedefler belirleyip, bu hedeflere ulaşmak için zayıf stratejiler koyarak buna göre hareket etmesi durumudur der. Snyder ve arkadaşlarına göre böyle bir durumda kişi, gerçek dışı bir şeyin peşinden gitmektedir ve sonuçta bu durum, kişinin koyduğu hedefe ulaşamamasına sebep

olurken, yaşadığı hayal kırıklığı da psikolojik iyi oluşuna zarar verir (Synder ve ark., 2002). Bu “sahte umut” kavramı ile Snyder aslında umut kavramını, üzerine yüklenen kötü yüklerden de kurtarmıştır.

Umut etmek kişinin bütün yaşam evrelerini şekillendiren, oldukça gerekli bir beceridir. Her dönemde olduğu gibi bireyin yaşamının son evresi diye nitelendirebileceğimiz yaşlılık evresinde de umudunu sürdürebilir olması büyük önem taşır. Bunun için erken yaşlardan itibaren umut duygusunu bireyin kazanabilmesi ve bu kazanım ile birlikte umut edebilme becerilerinin desteklenmesi gerektiğini. Bu konuda bilim insanlarının görüşlerinden yararlanacak olursak; Erikson’un psikososyal gelişim kuramına göre umut, bebekliğin ilk yıllarında kendini gösteren güvene karşı güvensizlik dönemlerinde, egonun bir özelliği şeklinde ortaya çıkar (Erikson, 1982). Hall ve Lindzey’e göre ise umut, dünyaya yeni gelmiş bir bebeğin yaşamındaki ilk erdem olarak ele alınır (Hall ve Lindzey, 1985). Snyder ise umudun bebeğin yaşamının ilk yıllarında kurduğu güven bağlarını güçlendirme duygusuyla ve amaca dönük düşünceyle bağlantılı olduğunu belirtir (Snyder, 2000a). Bunu aynı zamanda umut kavramının tanımına göre bebeğin istediği bir cismi işaret etmesiyle ve gelişen fiziksel kapasitesi sonucu istediği cisme almaya yönelebilmesi sayesinde oluşan benlik algılarının temeli olarak açıklamaktadır (Snyder, 2000b). Bu benlik algısında oluşan umudu geliştirmek, çocuğu hedeflerine giden yolda harcadığı çabayı görerek ve takdir ederek gerçekleştirmektedir (Grewal ve Porter, 2007). Bu şekilde bebeklik döneminden itibaren desteklenen umut hayatın diğer dönemlerinde de sürekli olarak var olabilir. Snyder’ın üç boyutuyla ele aldığı umut yaşlılıkta da kişinin bir hedef belirleme, hedefi gerçekleştirmek için plan yapma ve bu planı hedefi gerçekleştirene kadar planı sürdürebilmesinde oldukça önemli bir etken olacaktır (Wroblewski ve Snyder, 2005). Umut düzeyinde düşüklük olmasının sebebi ise iki şekilde açıklanabilir; birincisi, çocukluk döneminde öğrenme sürecinde yetersizlik olması, ikincisini ise olumsuz yaşam deneyimleri olarak açıklanmaktadır. Çocukluk döneminde umut becerisinin gelişimini engelleyen unsur ise çocuğun deneyimlediği travmalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu travmatik deneyimler çocuğun zorluklarla başa çıkma becerisini zayıflatırken, onun zorluklardan kaçan ve amaca ulaşmada en az düzeyde çaba gösteren bir yetişkin ya da yaşlı olmasına sebep olabilmektedir (Synder ve ark., 2002). Lazarus için ise umut etmek, kişinin yaşamında var olmayan bir şeyin ileride var olabileceğine olan inancı olarak açıklanmaktadır. Bireyler riskli yaşam dönemlerinde şartlarını iyileştirmek adına umutsuz bir tavır sergilemek yerine şartlarının daha iyi olacağını umut etmek

eğilimine girebilirler. İnsan şartlarının en olumsuz olduğu durumlarda bile umut etmeyi başarabilecek potansiyelindedir. Bu sebeple Lazarus umudu insan için önemli bir baş etme kaynağı olarak ele almıştır (Lazarus, 1999). Vroom'un beklenti kuramında ise kişinin umut düzeyi deneyimlerinin sonucunda aldığı haz ya da çektiği acının miktarına bağlı olarak kendini göstermektedir. Kişinin olumsuz olaylar karşısında yaşadığı acı onun hayata karşı beslediği umudu azaltmakta, deneyimi sonucu aldığı haz ise bu düzeyi artırmaktadır (Vroom, 1967).

Umut düzeyini ölçmek, umutla ilgili yapılacak olan çalışmalar için gerekli olacaktır. Alanyazına bakıldığında umut düzeyini ortaya koymak için hazırlanmış olan ölçeklere rastlamak mümkündür. Yabancı literatürden yerli literatüre kazandırılmış olan ve umut kavramı ile ilgili uyarlanmış ölçek örnekleri şu şekildedir; Snyder ve arkadaşları (1997) tarafından geliştirilen Çocuklarda Umud Ölçeği'nin (ÇUÖ) Türkçe Formu, 6 madde ve "amaca ulaşma yolları" (pathways) ve "amaca güdülenme" (agency) olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekteki tek sayılı maddeler amaca güdülenme boyutunu, çift sayılı maddelerse amaca ulaşma yolları boyutunu oluşturmaktadır. Umud Merkezi Ostomi Yaşam Kalitesi Ölçeği, ostomili hastaların yaşam kalitelerini değerlendirmede kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Ostomili hastaların yaşam kalitelerini fiziksel, psikolojik, sosyal ve manevi alanlarda hangi düzeyde etkilediğini belirlemek üzerine maddeler içermektedir. Bireylerin sürekli umut düzeylerini belirlemek amacı ile C.R. Snyder ve arkadaşları (1991) tarafından geliştirilen ve 15 yaş ve üstündeki bireylere uygulanan "Sürekli Umud Ölçeği" (SUÖ) kullanılmıştır. On iki maddeden oluşan ölçekte, umudun Alternatif Yollar Düşüncesi ve Eyleyici Düşünce boyutlarına ilişkin dörder madde yer almaktadır. Bu maddelerden bir tanesi geçmişe, iki tanesi içinde bulunulan zamana ve bir tanesi de geleceğe yöneliktir. Diğer dört madde ise dolgu ifadelerinden oluşmaktadır. Bir diğer ölçek olarak Bütünleyici Umud Ölçeği güven/inanç, perspektif yoksunluğu, olumlu gelecek oryantasyonu ve sosyal ilişkiler/bireysel değer alt boyutlarını içeren dört faktörden oluşan, yirmi dört maddelik bir ölçektir. Beck'in umutsuzluğu belirlemek amacıyla hazırladığı Umutsuzluk Ölçeği DSM-III-R 11 doğru 9 yanlış toplam 20 önermeden oluşmuştur. Anahtara uyumlu her yanıt için 1 puan, uyumsuz her yanıt için ise 0 puan verilmektedir. Elde edilen aritmetik toplam "Umutsuzluk puanı" olarak kabul edilmiştir. Önermelerin bir kısmı gelecek ile ilgili duyguları, bir kısmı motivasyon kaybını bir diğer kısmı ise gelecekte beklenenleri ifade eder. Bu önermeler duygusal, motivasyonel ve bilişsel etmenlerden oluşmaktadır.

İnsanın hedeflerine ulaşmasında bu kadar önemli bir yere sahip olan, hayatta kalabilmek ve bununla yetinmeyerek hayatı daha iyi bir hale getirebilmek için en önemli beceri sayılabilecek olan umut kavramını nicel olarak ortaya koyabilmek, bu becerinin bilimsel olarak ele alınıp üzerinde gerekli çalışmaların yapılabilmesi için oldukça gereklidir. Buna yönelik olarak bu çalışmanın amacı da kısa, güvenilir, kolay uygulanabilen yeni bir Umut Ölçeği'nin yerli alanyazına kazandırılmasını sağlamaktır.

Yöntem

Bu kısımda araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgiler verilecektir.

Çalışma Grubu

Çalışmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören 388 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Bu öğrenciler üniversitenin Sağlık Bilimleri, Tıp, Eğitim ve Diş Hekimliği Fakültelerinde okuyan, yaş aralığı 18-37 olan, 213 kadın 175 erkek oluşan bir gruptur. Katılımcıların 39'u dil geçerliğinde, 51'i ölçek bağıntılı geçerlikte, 349'u ise diğer geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında yer almıştır. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Ölçekler katılımcılara yüz yüze uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Umut Ölçeği

Bu umut ölçeği, Abler ve arkadaşları (2018) tarafından, Güney Afrika kırsalında yaşayan genç kadınlar arasında umudun temel unsurlarını belirlemek için geliştirilmiştir. Buna yönelik olarak bu bölgede yaşayan genç kadınlarla biçimlendirici görüşmeler yapılmış ve bu görüşmelerden geliştirilen maddeler kullanılarak, umut ölçeği bir HIV önleme çalışmasına kayıtlı 2533 genç kadına uygulanmıştır. Katılımcıların yaşları 13 ile 20 arasında değişmekte olup, ortalama 15.5 yıldır, kaygı ($M=0.3$, $SD=0.3$, aralık 0-1) veya depresif belirtiler ($M=1.3$, $SD=0.3$, aralık 1-3) bildirmemiş kişilerdir. Örneklemin küçük bir kısmı geçen yıl önemli bir yaşam stresi yaşamış olup %5'i ebeveynini kaybetmiş ve %3'ü ev değiştirmiştir. Kadınlar ölçek maddelerini yüksek düzeyde onaylamış ve ölçeğin örnekleme tek boyutlu olduğu kanıtlanmıştır. Ayrıca bu çalışmanın sonucunda, ölçeğin Güney Afrika'daki genç kadınlarda umudu değerlendirmek için geçerli ve güvenilir olduğu, buna dayalı olarak umut düzeyini ölçmek için uygun bir ölçek olduğu saptanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğinin korunması adına Cronbach'ın alfasını 0.95'te tutarken, en düşük

faktör yüküne sahip maddeler çıkarılarak, 12 maddeye düşürülmüştür. Ölçek tek faktörlü 12 maddelik dördümlü likert tipi bir ölçektir. Nihai madde grubuna dayalı olarak, ortalama umut puanı 3.4 bulunmuştur (SD=0.6, aralık=1.0-4.0, IQR=3.0-3.9). Yapı geçerliliğini sonucu, toplam anlaşmazlık için '1' "Kesinlikle Katılmıyorum" ile '4' "Kesinlikle Katılıyorum" arasında değişen 12 son maddeden ortalama bir umut puanı oluşturulmuştur. Tersine puanlanan madde yoktur ve toplam puan umut düzeyini vermektedir.

Sürekli Umut Ölçeği

Ölçek, on beş yaş ve üstündeki bireylerin sürekli umut düzeylerini belirlemek amacı ile Snyder ve diğerleri (1991) tarafından geliştirilmiştir. SUÖ 12 madde ve iki alt boyuttan oluşmakta olup, Bacanlı ve Tarhan (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin iki alt boyutu Alternatif Yollar Düşüncesi ve Eyleyici Düşünce olarak isimlendirilmiştir ve alt boyutların her biri dörder madde ile ölçülmektedir. Bu dörder maddenin biri geçmişe, ikisi şimdiye, bir tanesi de geleceğe yönelik ifadeler içermektedir. Kalan dört madde ise umutla ilgisi olmayan dolgu maddeleri oluşturmaktadır. Kişilerin, maddelerdeki ifadelerin kendi durumlarını yansıtmaya derecelerini, likert tipi sekizli bir derecelendirme ölçeği üzerinde işaretlemeleri istenmektedir. Ölçeğin puanlanmasında dolgu maddeler puanlanmazken, Alternatif Yollar Düşüncesi ve Eyleyici Düşünce alt boyutlarından elde edilen puanlar toplanarak Sürekli Umut Ölçeği toplam puanı elde edilir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 8, en yüksek puan 64'tür (Lopez ve ark., 2000). Ölçeğin iç tutarlılık katsayılarının Eyleyici Düşünceler bileşeni için .71 ile .76, Alternatif Yollar Düşüncesi bileşeni için .63 ile .80, ölçeğin toplamı için .74 ile .84 arasında olduğu tespit edilmiştir. Test tekrarı yöntemi ile yapılan güvenirlik çalışmasında ölçeğin güvenirlik katsayıları 3 hafta ara ile .85, 8 hafta ara ile .73 ve 10 hafta ara ile .76 olarak bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu uyum indeksi değerleri GFI=.96, AGFI=.92, RMR=.08, NNFI=.94, RFI=.90, CFI=.96 ve RMSEA=.077 olarak bulunmuştur. İç tutarlılık katsayısı 0.84, test tekrar test güvenirlik kat sayısı Eyleyici Düşünce boyutu için 0.81, Alternatif Yollar Düşüncesi boyutu için 0.78 ve ölçeğin toplam puanı için 0.86 olarak hesaplanmıştır (Snyder ve ark., 1991).

Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ)

Bireylerin psikolojik sağlamlığını ölçebilmek amacıyla Smith ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilmiş olan ölçek, Doğan (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. KPSÖ, 6 maddelik, 5'li likert tipinde, öz bildirim

tarzı bir ölçme aracıdır. Ölçekte bulunan ve tersten kodlanan maddelere göre hesaplanarak alınan puanlar, kişinin psikolojik sağlamlık düzeyini göstermektedir. Ölçeğin geliştirilmesi ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları dört farklı çalışma grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Buna göre ilk iki grup üniversite öğrencilerinden oluşurken, sonraki iki grup ise kalp ve fibromiyalji hastaları ile oluşturulmuştur. Ölçeğin, yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi ile belirlenmiştir. Analiz sonucunda, 4 farklı örneklem grubu için sırasıyla, toplam varyansın % 61, % 61, %57 ve %67'sini açıklayan tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Ölçek maddelerine ilişkin faktör yükleri ise, .68 ile .91 arasında değişen değerlerde bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliği iç tutarlık ve test tekrar test yöntemleriyle hesaplanmıştır. Buna göre, iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .80 ile .91 arasında değişen değerlerde bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise, .62 ile .69 arasında bulunmuştur. Ölçüt bağıntılı geçerlik kapsamında, KPSÖ ile diğer ölçekler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Buna göre KPSÖ ile, ego sağlamlığı, iyimserlik, yaşam amaçları, sosyal destek, olumlu başa çıkma stratejileri ve olumlu duygular arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. KPSÖ ile, kötümserlik, depresyon, anksiyete, olumsuz duygular, algılanan stres ve olumsuz başa çıkma stratejileri arasında ise negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Smith ve ark., 2008).

Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ)

Ölçek Beck tarafından 1974'te geliştirilmiş ve Durak ve Palabıyıkoglu tarafından 1994'te Türkçe'ye uyarlanmıştır. 20 maddelik ölçek, geleceğe yönelik duygu ve düşüncelerin belirtildiği ifadelerden oluşmaktadır. Ölçeğin üç alt boyutu bulunmaktadır. Motivasyon kaybı; 2, 3, 9, 11, 12, 16, 17, 20., gelecekle ilgili duygular; 1, 6, 13,15, 19., ve gelecekle ilgili beklentiler ise 4, 7, 8, 14, 18. maddeler ile ifade edilmiştir. Bireyin kendisine göre, evet veya hayır şeklinde cevaplandığı ölçekte 2, 4, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 20 sorularına verilen yanıt evet ise 1 puan; 1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 15 ve 19. sorularına verilen cevap hayır ise 1 puan verilmektedir. Bunların tersi şeklinde cevaplar ise 0 puandır. Sonuçta elde edilen puan Umutsuzluk puanını göstermektedir. Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .93'tür. Madde toplam puan korelasyonlarının ise .39 ile .76 arasında değiştiği bulunmuştur. Türkçeye uyarlanırken geçerlik ve güvenilirliğini belirlemeye yönelik yapılan çalışmada Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .85 olarak belirlenmiştir. Madde-test korelasyonları ise tüm örneklem üzerinden incelenmiş ve .31 ile .67 arasında olduğu bulunmuştur.

Veri Toplanması ve Analizi

Ölçeğin uyarlama aşamasında ilk olarak orijinal ölçeği geliştiren Dr. Laurie Abler ile iletişime geçilmiş ve üniversite öğrencileri üzerinde çalışılarak yapılacak uyarlama için gerekli izin alınmıştır.

Daha sonra İngilizce dilinden Türkçeye uyarlama için Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü İngilizce Öğretmenliği öğretim üyelerinden çeviri yardımı alınmıştır. İngilizceden Türkçeye 3 alan uzmanının çevirdiği maddeler, Eğitim Bilimleri ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğretim üyeleri ile değerlendirilerek her maddeyi en iyi ifade ettiği düşünülen maddeler belirlenmiştir. Elde edilen Türkçe ölçek maddeleri anlaşılabilirliğini tespit etmek üzere İngilizce versiyonu ile birlikte İngilizce Öğretmenliği 3. sınıfta okuyan 39 öğrenciye uygulanmıştır. Bu verilerden elde edilen sonuçlara korelasyon analizi ile bakılmıştır.

Daha sonra ölçek verileri 349 öğrenciye yüz yüze uygulanmış ve elde edilen bu verilerle, ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koymak üzere açımlayıcı faktör analizi-AFA, doğrulayıcı faktör analizi-DFA ve madde analizi yapılmıştır. Ayrıca benzer ölçekler geçerliği için 51 öğrenciye bu çalışmada uyarlanan Umut Ölçeği, Sürekli Umut Ölçeği, Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği, Beck Umutsuzluk Ölçeği yüz yüze uygulanmış ve diğer ölçekler ile Umut Ölçeği arasındaki ilişkiye korelasyon analizi ile bakılmıştır.

Ölçeğin güvenilirliğine iç tutarlık (Cronbach Alfa) ile bakılmıştır. Araştırmada istatistiksel analizler SPSS ve Lisrel programları ile yapılmıştır.

Etik Kurul İzni

Çalışma Biruni Üniversitesi Etik Kurul Teşkilatı tarafından değerlendirilmiş, 29.04.2022 tarihinde çıkan 2022/69-10 numaralı karar ile araştırmanın etik yönden uygun olduğuna dair karar verilmiştir.

Bulgular

Dil Geçerliği

Dil geçerliğini sağlamak amacı ile yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre ($r=.997, p<.01$) İngilizce orijinal ölçek ile Türkçe formun toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Dil geçerliği için yapılan korelasyon analizine ait sonuçlar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Dil Geçerliliğine Ait Korelasyon Analizi Sonuçları

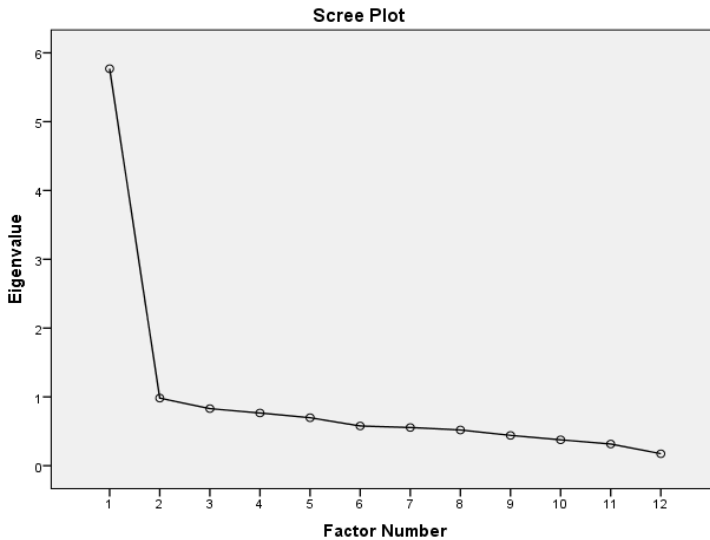
Değişkenler	İngilizce Ölçek	
	r	p
Türkçe Ölçek	.997	.00**

Yapı Geçerliği

Ölçek yapı geçerliğinin belirlenmesi ve madde faktör yüklerinin ortaya konması için ilk deneme uygulamasında, 12 maddelik denemelik formdan elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğu Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) testiyle incelenmiştir. KMO değeri 0.92 olarak hesaplanmıştır. Barlett'in Küresellik Testi manidar çıkmıştır ($\chi^2=1635.33$, $df=66$, $p<.001$). Bu durum verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermiştir (George ve Mallery, 2001)

Açımlayıcı Faktör Analizi

Veriler, temel bileşenler analizi ve varimax döndürme yöntemi kullanılarak AFA ile çözümlenmiştir. İlk aşamada maddelerin çıkartma değerleri incelenmiş ve 0.48-0.84 arasında değerler gözlenmiştir. Faktör yükünün 0.30'dan yüksek olması kabul edilebilir olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2002). Ölçeğin faktör sayısı ve açıklanan varyans oranı incelendiğinde öz değeri 1'in üzerinde olan ve toplam varyansın %46.48'ini açıklayan tek faktörlü bir yapı bulunmuştur. Ölçeğin ayrıntılı faktör yükleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Yamaç birikinti (Scree Plot) Grafiği

Tablo 2. Umut Ölçeğinin Faktör Yükleri, Açıkladığı Varyans Değerleri, Madde Analizi Sonuçları

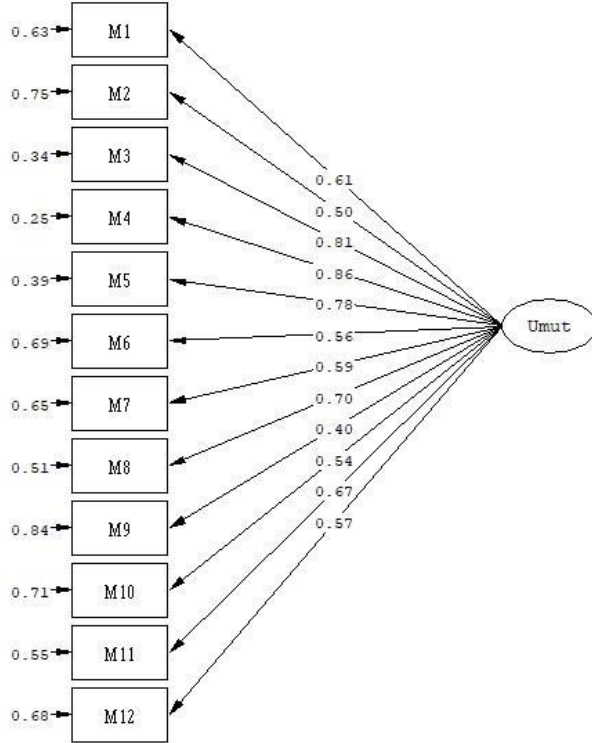
Maddeler	Faktör Yükleri	Madde Toplam Korelasyonları
Gelecekte hayatımın daha iyi olacağını biliyorum.	.65	.56
Hayatımdaki önemli insanlar bana başarılı bir hayatım olacağını söylüyorlar.	.57	.50
Belirlediğim hedeflere ulaşacağım konusunda kendime güveniyorum.	.80	.72
Başarılı olacağıma inanıyorum.	.84	.76
Şu an hayatımda zorluklar olsa bile başarılı olacağıma inanıyorum.	.78	.70
Şu anda yaptığım şeylerin beni gelecekte istediklerime hazırladığına inanıyorum.	.62	.55
Eğer hayallerime odaklanırsam onları gerçekleştirebilirim.	.65	.57
Gelecekte yapmak istediğim her şeyi yapabileceğim konusunda kendime güveniyorum.	.74	.67
Önemli şeyleri başarmak için rehberliğe ihtiyaç duyduğumda bana yardım edebilecek insanlar var.	.48	.41
Benimle aynı koşullarda olup başarıya ulaşmış insanları tanıdığımdan, ben de başarılı olacağım.	.61	.54
Gelecekte akranlarımdan/yaşıtlarımdan daha başarılı olacağım konusunda kendime güveniyorum.	.72	.64
Benim için hedeflerime ulaşmak kolaydır.	.63	.55
Açıklanan Toplam Varyans	46.48	
Özdeğer	5.58	

Doğrulayıcı Faktör Analizi

DFA, daha önceden belirlenmiş bir yapıyı inceler ve bu yapının toplanan verilerle ne derece doğrulandığını analiz etmeyi amaçlar. Açıklayıcı faktör analizinde belli bir beklenti ya da denence olmadan, faktör yükleri (ağırlıkları) temel alınarak verinin faktör yapısı ortaya konurken DFA, belirli değişkenlerin belli bir kurama dayandırılarak daha önceden belli olan faktörler üzerinde ağırlıklı olarak yer bulacağı şeklinde bir öngörünün sınanması durumudur (Sümer, 2000).

DFA'da sınanan modelin uyum yeterliği için pek çok uyum indeksi kullanılır. Umut Ölçeği için yapılan doğrulayıcı faktör analizinde ortaya çıkan bulgular şu şekildedir; Minimum Ki-kare değerinin ($\chi^2=159.83$, $N=90$, $p<0.05$) anlamlı olduğu görülmüştür. Uyum indeksi değerleri ise RMSEA=0.08, NFI=0.96, CFI=0.97, IFI=0.97, RFI=0.95 ve GFI=0.92 olarak bulunmuştur. Bu uyum indeksi değerleri modelin uyumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Modele ilişkin parametre tahminleri Şekil 1'de görülmektedir. GFI, CFI, NFI, RFI ve IFI indeksleri için kabul edilebilir uyum değeri 0.90 ve

mükemmel uyum değeri 0.95 olarak kabul edilmektedir (Bentler ve Bonett, 1980; Bentler, 1980; Marsh, Hau, Artelt, Baumert ve Peschar, 2006). RMSEA için ise 0.08 kabul edilebilir uyum, ve 0.05 mükemmel uyum değeri olarak kabul edilmiştir (Brown and Cudeck, 1993; Byrne ve Campbell, 1999). Buna göre bu ölçeğin DFA sonuçlarına bakıldığında sonuçların kabul edilebilir olduğu ve gerekli yapı geçerliğini sağladığını söylemek mümkün olacaktır. Modelin parametre tahminleri Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Umut Ölçeğine İlişkin Path Diagramı ve Parametre Tahminleri

Ölçüt Bağıntılı Geçerlik

Ölçeğin geçerliğini desteklenmesi için benzer ölçekler ile ilişkisine Pearson çarpım-moment korelasyon katsayısı ile bakılmıştır. Ölçeğin Sürekli Umut Ölçeği, Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği ve Beck Umutsuzluk Ölçeği ile ilişkisi Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Umud Ölçeği ile Sürekli Umud Ölçeği, Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği ve Beck Umutsuzluk Ölçeği'ne ait Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Umud	
	r	p
Sürekli Umud	.42	.002**
Kısa Psikolojik Sağlık	.43	.002**
Beck Umutsuzluk Ölçeği	-.52	.000**

Umud Ölçeği ile Sürekli Umud Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeğine ait korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde Umud Ölçeği ve Sürekli Umud ölçeği toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Umud Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği toplam puanlarına bakıldığında da iki ölçek arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Umud Ölçeği ile Beck Umutsuzluk Ölçeği arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Madde Analizi

Ölçeğin maddelerinin toplam puanı yordama gücünün tespiti amacı ile madde analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre maddelerin toplam puan ile korelasyonlarının .41 ve .76 arasında olduğu görülmüştür. Bulgular her maddenin ölçeğin tek faktörlü yapısını temsil ettiğini göstermiştir. Madde analizi sonuçları yukarıda Tablo 2'de ayrıntılı olarak verilmiştir.

Güvenirlilik

Bu çalışmada Umud Ölçeği'nin güvenirliliği iç tutarlılık (Cronbach Alfa) yöntemi ile hesaplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .887. Buna göre Umud Ölçeği'nin iç tutarlılık katsayısının yeterli olduğu söylenebilir.

Ölçeğin Puanlanması

UÖ, 4'lü likert tipinde bir ölçek olup (1) Hiç Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum (3) Katılıyorum (4) Tamamen Katılıyorum şeklinde bir cevaplama anahtarına sahiptir. Tek boyutlu olarak umud düzeyini ölçen UÖ'den alınan yüksek puanlar bireyin umud düzeyinin yüksek olduğuna işaret etmektedir. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır.

Tartışma

Değişen dünya düzeninde, salgın, deprem, orman yangınları, sel gibi doğal felaketler, ekonomik kriz, savaş ve buna benzer insan psikolojisine olumsuz yönde etkileyecek olan olaylar oldukça artmış durumdadır. Bu olumsuzluklar insanların önemli ölçüde hayata karşı umud düzeylerini düşürmekte

ve bu durum insanlarda önemli psikolojik zayıflıklar şeklinde çıkmaktadır. Bu nedenle günümüzde umutla ilgili çalışmalar da daha fazla önem taşımaktadır. Bu çalışmada da Abler ve arkadaşları (2018) tarafından kişilerin umut düzeyini ölçmek üzere geliştirilmiş olan Hope Scale (HS)'in, Türk üniversite öğrencilerinden oluşan bir grup örneklemeden alınan veriler üzerinde psikometrik özellikleri incelenmiştir. İlk olarak ölçeğin dil geçerliğini sağlamak için alan uzmanları ile çevrilmiş olan Türkçe versiyonu ve İngilizce versiyonunun aynı anda uygulaması yapılarak aralarındaki korelasyona bakılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ve açıklayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Ölçeğin ölçüt bağımlı geçerliğini ölçmek adına “Sürekli Umud Ölçeği”, “Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği” ve “Beck Umutsuzluk Ölçeği” ile korelasyonuna bakılmıştır. UÖ'nün güvenilirliğini hesaplamak için ise iç tutarlık (Cronbach Alfa) yöntemi kullanılmıştır. UÖ'nün dil geçerliğini sağlamak amacı ile İngilizce orijinal ölçek ve Türkçe formun ilişkisi sonucunda dil açısından geçerliğin sağlandığı görülmüştür.

Dil geçerliği sağlandıktan sonra ise ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere açıklayıcı faktör analizin (AFA) yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ölçeğin orijinaliyle benzer olarak tek faktörlü bir yapı tespit edilmiştir. Ölçek maddelerinin faktör yükleri .47 ile .83 arasında farklı değerler göstermektedir. Özgün formun faktör yapısının Türk üniversite öğrencilerinden oluşan örneklemede doğrulanıp doğrulanmayacağını belirlemek üzere DFA yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu modelin Türk üniversite öğrencilerinde de yeterli düzeyde uyum gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. Elde edilen ölçek değerleri modelin uyumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre bu ölçeğin DFA sonuçlarına bakıldığında sonuçların kabul edilebilir olduğu ve gerekli yapı geçerliğini sağladığını söylemek mümkün olacaktır.

UÖ'nün ölçüt bağımlı geçerliğini belirlemek amacıyla SUÖ ve KPSÖ ile arasındaki korelasyon incelenmiştir. Sürekli Umud Ölçeği'nde UÖ gibi bireylerin hayata karşı umut düzeyini ölçmektedir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda SUÖ ile UÖ arasında olumlu yönde ilişki bulunmuştur. Elde edilen sonuç bu beklentiyi destekler niteliktedir ve bu sonuca göre SUÖ'den alınan puanlar arttıkça UÖ'den alınan puanlarda artmakta ya da bunun tam tersi iki ölçekten alınan puanlar paralel şekilde düşmektedir. UÖ ile KPSÖ arasında ilişkiye bakıldığında iki ölçek arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Psikolojik sağlık bireyin hayatın zorlukları ile başa

çıkabilme becerisidir ve umudun yaşamda karşılaşılan güçlüklerle başa çıkmada önemli bir etken olduğu belirtilmektedir (Oktan, 2012). Umut ele alındığında da yüksek umut düzeyine sahip bireylerin değişen şartlara uyum sağlamaya ve yaşamda karşılaştıkları engelleri aşmaya, düşük umut düzeyine sahip bireylere göre daha yatkın oldukları söylenebilir. Çaresizliği öğrenmiş bireylerin tersine umutlu gençler güçlüklerle başa çıkmaya meylederler. Onlara göre engeller geçici ve aşılabılır olarak değerlendirilir (Martinek ve Hellison, 1997). Buna göre psikolojik sağlamlık ve umut arasında olumlu bir ilişki olduğu sonucu beklenmiştir. Korelasyon sonucunun bu beklentiyle aynı yönde olduğu görülmektedir. Beck Umutsuzluk Ölçeği ise kişilerin umutsuzluk düzeyini ölçen bir ölçme aracıdır. Bu çalışmada uyarlanan Umud Ölçeği ile aksi yönde bir özellik göstermektedir. İki ölçek arasında bakılan ilişkinin de ters yönde olduğu görülmüş ve çalışmanın doğasına uygun bir sonuç elde edilmiştir. Genel olarak geçerliğe yönelik tüm sonuçlara bakıldığında ölçeğin yüksek düzeyde geçerliliğe sahip olduğu söylenebilir.

Ayrıca UÖ'nün güvenilirliği adına bakılan iç tutarlılık katsayısının da yeterli olduğu söylenebilir. UÖ'nün güvenilirliğine yönelik bu sonuçlar, ölçeğin yeterli düzeyde güvenilir olduğuna işaret etmektedir.

Abler ve arkadaşlarının (2018) geliştirdiği orijinal ölçek ile Türkçe uyarlaması bize yapılan çalışmada uyumlu sonuçlar vermiştir. Her iki çalışmada da ölçek tek faktörlü bir yapıya sahip ve 12 maddeden oluşan bir ölçme aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Abler ve arkadaşları ölçeğin orijinalinin doğrulanma çalışmasını dezavantajlı bir grup olan Kırsal Güney Afrika'da HIV prevalansı yüksek bir ortamdaki genç kadınlar örnekleminde üzerinde gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışmada ise ölçeğin uyarlaması Türk üniversite öğrencileri örnekleminde yapılmış ve çıkan sonuçlara göre ölçeğin normal bir örneklem üzerinde de geçerli ve güvenilirliği olan bir ölçek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç

UÖ uygulanması ve değerlendirmesi kolay, pratik bir öz bildirim tarzı ölçektir. Türk üniversite öğrencileri üzerinde uygulanan Umud Ölçeğinin psikometrik özelliklerini incelemek için yapılan bu çalışmada özgün ölçeğin sonuçları ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmada yapılan açılımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinin sonuçlarına bakıldığında, ölçeğin özgün formuyla yapı geçerliği açısından paralel olduğu görülmüştür. Yapılan güvenilirlik çalışmalarına bakıldığında ise ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu

söylemek mümkün olacaktır. Sonuç olarak UÖ'ne ait, Türk üniversite öğrencilerinden oluşan örneklemde gerçekleştirilen geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucu elde edilen bulgular, ölçeğin umudu ölçmekte yeterli bir geçerlik ve güvenilirlik düzeyi olduğunu ortaya koymuştur.

Kaynakça

- Abler, L., Hill, L., Maman, S., DeVellis, R., Twine, R., Kahn, K. ve Pettifor, A. (2017). Hope matters: Developing and validating a measure of future expectations among young women in a high HIV prevalence setting in rural South Africa (HPTN 068). *AIDS and Behavior*, 21(7), 2156-2166.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. Baskı). İstanbul: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Doğan, T. (2015). Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Happiness and Well-Being*, 3(1), 93-102.
- Durak, A., ve Palabıykoğlu, R. (1994). Beck Umutsuzluk Ölçeği geçerlilik çalışması. *Kriz Dergisi*, 2(2), 311-319.
- Gravlee, G. S. (2000). Aristotle on hope. *Journal of the History of Philosophy*, 38(4), 461-477.
- Grewal, P. K. ve Porter, J. E. (2007). Hope theory: A framework for understanding suicidal action. *Death studies*, 31(2), 131-154.
- Hall, C. S., ve Lindzey, G. (1985). Introduction to personality theory. New York: A John Wiley & Sons Inc.
- Lazarus, R. S. (1999). Hope: An emotion and a vital coping resource against despair. *Social Research*, 66(2) 653-678.
- Mansfeld, J. (1980). Plato and the method of Hippocrates. *Greek, Roman and Byzantine Studies*, 21(4), 341-362.
- Martinek, T. J. ve Hellison, D. R. (1997). Fostering resiliency in undeserved youth through physical activity. *Quest*, 49(1) 34-49.
- Oktan, V. (2012). Psikolojik sağlamlığın gelişiminde bir moderator olarak umut. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(2), 1691-1701.
- Padilla-Walker, L. M., Hardy, S. A., ve Christensen, K. J. (2011). Adolescent hope as a mediator between parent-child connectedness and adolescent outcomes. *The Journal of Early Adolescence*, 31(6), 853-879.
- Roberts, B. W. ve Robins, R. W. (2000). Broad dispositions, broad aspirations: The intersection of personality traits and major life goals. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26(10), 1284-1296.
- Sarı, S. V. (2011). *Lise son sınıf öğrencilerinin mesleğe karar verme öz-yeterliliklerini yordamada umut, kontrol odağı ve çok boyutlu mükemmeliyetçilik özelliklerinin rolü*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Smith, B. W., Dalen, J., Wiggins, K., Tooley, E., Christopher, P. ve Jennifer-Bernard, J. (2008). The brief resilience scale: Assessing the ability to bounce back.

- International Journal of Behavioral Medicine*, 15(3), 194-200.
- Snyder, C. R., Harris, C., Anderson, J. R., Holleran, S. A., Irving, L. M., Sigmon, S. T., ... ve Harney, P. (1991). The will and the ways: development and validation of an individual-differences measure of hope. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(4), 570.
- Snyder, C. R., Irving, L. M. ve Anderson, J. R. (1991). Hope and health. *Handbook of Social and Clinical Psychology: The Health Perspective*, 162(1), 285-305.
- Snyder, C. R. (1995). Conceptualizing, measuring, and nurturing hope. *Journal of Counseling and Development*, 73(3), 355-360.
- Snyder, C. R., Hoza, B., Pelham, W. E., Rapoff, M., Ware, L., Danovsky, M. ve Stahl, K. J. (1997). The development and validation of the Children's Hope Scale. *Journal of Pediatric Psychology*, 22(3), 399-421.
- Snyder, C. R. (2000). The past and possible futures of hope. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 19(1), 11-28.
- Snyder, C. R., Feldman, D. B., Shorey, H. S., ve Rand, K. L. (2002). Hopeful choices: A school counselor's guide to hope theory. *Professional School Counseling*, 5(5), 298.
- Snyder, C. R., Rand, K. L., King, E. A., Feldman, D. B. ve Woodward, J. T. (2002). "False" hope. *Journal of clinical psychology*, 58(9), 1003-1022.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. New York: Wiley.
- Weiland, S. (1993). Erik Erikson: Ages, stages, and stories. *Generations: Journal of the American Society on Aging*, 17(2), 17-22.
- Wroblewski, K. K. ve Snyder, C. R. (2005). Hopeful thinking in older adults: Back to the future. *Experimental Aging Research*, 31(2), 217-233.
- Tarhan, S. ve Bacanlı, H. (2015). Sürekli Umut Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 3(1), 1-14.